

POSTANOWIENIE

Dnia 5 października 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Michał Laskowski (przewodniczący)

SSN Marek Pietruszyński

SSN Włodzimierz Wróbel (sprawozdawca)

w sprawie **M.W. i D.G.**

oskarżonych z art. 158 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 5 października 2023 r.,

skarg obrońców oskarżonych w trybie art. 539a k.p.k.,

na wyrok sądu odwoławczego – Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 13

kwietnia 2023 r., sygn. akt IV Ka 818/22,

uchylający wyrok Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Śródmieścia we Wrocławiu z dnia 16 lutego 2022 r., sygn. akt II K 58/20,

p o s t a n o w i ł:

1. **oddalić obie skargi;**

2. **obciążyć oskarżonych kosztami postępowania przed
Sądem Najwyższym w częściach na nich przypadających.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Śródmieścia we Wrocławiu z dnia 16 lutego 2022 r. (sygn. akt II K 58/20) M.W. i D.G. zostali uniewinnieni od zarzuconych im czynów z art. 158 § 1 k.k. oraz z art. 157 § 1 k.k. Wyrokiem Sądu Okręgowego z dnia 13 kwietnia 2023 r. (sygn. akt IV Ka 818/22) uchylono wyrok Sądu I instancji i przekazano sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Na powyższe orzeczenie skargi na podstawie art. 539a k.p.k. wnieśli obrońcy oskarżonych. Obaj podnieśli identyczne zarzuty, tj.

„1) zaistnienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 S 1 pkt 2 k.p.k. mianowicie że Sąd odwoławczy był nienależycie obsadzony bowiem rozpoznanie sprawy karnej przed sąd drugiej instancji w składzie jednego sędziego ukształtowanym na podstawie art. 14fa ust. 1 i 2 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. z 2021 r. poz. 2095) ogranicza prawo do sprawiedliwego rozpatrzenia sprawy w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji w zw. z art. 2, art. 31 ust. 3 Konstytucji RP oraz art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i Podstawowych Wolności (dalej zwanej: „EKPCz”), ponieważ nie jest konieczne dla ochrony zdrowia publicznego (art. 2 i 31 ust. 3 Konstytucji RP) w szczególności, że w momencie orzekania nie występowało żadne zagrożenie epidemiologiczne,
2) naruszenie przepisów postępowania mających wpływ na wynik sprawy tj. art. 437 § 2 k.p.k. poprzez uchylenie zaskarżonego apelacją wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia Sądowi I instancji i przyjęcia, że ziścił się warunek określony 454 § 1 k.p.k. tj. że zachodzą podstawy do skazania oskarżonych za zarzucany im czyn, podczas gdy okoliczności popełnienia czynu budzą uzasadnione wątpliwości, a dodatkowe zeznania pokrzywdzonego przed sądem II instancji tych wątpliwości nie usuwają.”

Obaj obrońcy wnieśli o uchylenie zaskarżonego wyroku w zakresie czynów dotyczących poszczególnych oskarżonych i przekazanie w tym zakresie sprawy Sądowi Okręgowemu we Wrocławiu jako sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skargi okazały się niezasadne.

Zarzut nr 1 nie jest zasadny. Zagadnienie składów sądu związane z tzw. ustawami covidowymi było już przedmiotem orzecznictwa Sądu Najwyższego i nie dopatrył się on w tej materii nieprawidłowości sygnalizowanych przez skarżącego. Wprost wskazano, że przepis art. 14fa ust. 1 ustawy COVID-19 określa skład sądu odwoławczego na rozprawie apelacyjnej w sposób kategoryczny, bez

przewidzianych od niego wyjątków i możliwości jego zmiany na mocy decyzji procesowej. (tak m.in. wyrok z 26.04.2023 r., V KK 190/22), uznając, że to właśnie skład jednoosobowy sądu jest tym prawidłowym.

W odniesieniu do zarzutu nr 2, wskazać należy, że sens instytucji skargi na wyrok sądu odwoławczego polega na ograniczeniu liczby wyroków kasatoryjnych do tych sytuacji, w których przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi meriti jest niezbędne dla realizacji celów postępowania karnego. Zgodnie z treścią art. 437 § 2 k.p.k. sąd odwoławczy może uchylić orzeczenie i przekazać je sądowi I instancji do ponownego rozpoznania tylko w jednym z trzech przypadków: zaistnienia bezwzględnych przyczyn odwoławczych, konieczności przeprowadzenia na nowo przewodu sądowego w całości oraz wówczas, gdy wydanie wyroku reformatoryjnego naruszyłoby regułę *ne peius*, wskazaną w art. 454 § 1 k.p.k. Zakres kontroli dokonywanej przez Sąd Najwyższy w tym postępowaniu ogranicza się zatem do zbadania, czy stwierdzone przez sąd odwoławczy uchybienie daje podstawę do wydania orzeczenia kasatoryjnego.

Zgodnie ze stanowiskiem zawartym w uchwale 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2018 r., I KZP 10/18, które Sąd Najwyższy w niniejszym składzie podziela "[m]ożliwość uchylenia wyroku uniewinniającego, umarzającego albo warunkowo umarzającego postępowanie karne i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania związana z regułą *ne peius* określoną w art. 454 § 1 k.p.k. (art. 437 § 2 zd. drugie k.p.k.) zachodzi dopiero wtedy, gdy sąd odwoławczy - w wyniku usunięcia stwierdzonych uchybień stanowiących jedną z podstaw odwoławczych określonych w art. 438 pkt 1-3 k.p.k. (czyli np. po uzupełnieniu postępowania dowodowego, dokonaniu prawidłowej oceny dowodów, poczynieniu prawidłowych ustaleń faktycznych) - stwierdza, że zachodzą podstawy do wydania wyroku skazującego czemu stoi na przeszkodzie zakaz określony w art. 454 § 1 k.p.k. Sama tylko możliwość wydania takiego wyroku w ponownym postępowaniu przed sądem pierwszej instancji jest niewystarczająca dla przyjęcia wystąpienia reguły *ne peius* określonej w art. 454 § 1 k.p.k."

Oznacza to, że sąd odwoławczy zobligowany jest albo uzupełnić postępowanie dowodowe, by upewnić się, że rozstrzygnięcie uniewinniające jest niezasadne, lub wyraźnie uargumentować, iż na podstawie zgromadzonego w

sposób prawidłowy materiału dowodowego nie ma możliwości wydania wyroku uniewinniającego.

W niniejszej sprawie z uzasadnienia wyroku Sądu odwoławczego niezbieżnie wynika, że ten przyznając rację apelującemu oskarżycielowi publicznemu uznał, że ustalenia faktycznie i ocena materiału dowodowego dokonana w I instancji jest tak dalece wadliwa, że nie można na ich podstawie zasadnie bronić wydanego orzeczenia. Niezwykle obszernie i nadzwyczaj szczegółowo Sąd odwoławczy niemalże krok po kroku pokazuje, jakie elementy ustaleń faktycznych były dokonywane z naruszeniem zasad procesowych. W pkt 3.1 uzasadnienia Sąd odwoławczy w sposób ponadstandardowo dokładny konfrontuje uzasadnienie orzeczenia Sądu I instancji z dowodami zgromadzonymi w sprawie oraz wytyka, jakie dowody należało jeszcze zebrać lub które z nich poddać konfrontacji i szerszej analizie. Pozostaje w tym zakresie odesłać do rozważań Sądu Okręgowego, które w zakresie metodologii oceny podziela Sąd Najwyższy. Nadto doszło do ponownego przesłuchania pokrzywdzonego, który zdaniem Sądu odwoławczego w sposób logiczny i spójny wyjaśniał powody pierwotnego omyłkowego wskazania nazwisk sprawców pobicia.

W sprawie niniejszej Sąd Okręgowy jasno wywiódł, że jego zdaniem argumentacja Sądu I instancji prowadząca do uniewinnienia oskarżonego nie może się ostać. Nie miał zatem innej możliwości jak uchylenie wyroku do ponownego rozpoznania.

Wobec powyższego należało orzec jak w sentencji.

WZ

[ms]

